

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Ν.ΗΜΑΘΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ (Ε.Μ.Ι.Π.Η.)

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2011 - ΕΤΟΣ Δ' - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 13 - ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 2011

ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΣΥΝΤΕΧΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΗΜΑΘΙΑ

Στην ιστορία του τόπου μας διαπιστώνουμε πληθώρα συλλόγων, σωματείων, συνδέσμων, συντεχνιών, ισναφιών κ.λ.π. που φανερώνουν την τάση των ανθρώπων να συσπειρώνονται προκειμένου να προωθήσουν ή να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους, να αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους, να προάγουν τον πολιτισμό μέσα από τις ποικίλες δράσεις τους και να διεκδικήσουν τη βοήθεια κρατικών φορέων ή να καταδείξουν την ιδεολογία τους.

Όπως και να έχει, οι σύλλογοι συμβαδίζουν με τις κοινωνικοπολιτικές αλλαγές της χώρας και αποτελούν ένα από τα πλέον ενδιαφέροντα πεδία έρευνας για τις κοινωνικές προεκτάσεις αυτών των αλλαγών σε έναν τόπο, καθώς και τις τάσεις που διαμορφώνονται κατά καιρούς στον τρόπο σκέψης και λειτουργίας της τοπικής κοινωνίας. Στην Ημαθία τέτοιοι σύλλογοι ήταν πολλοί και κάποιοι από αυτούς γνωστοί για το κοινωφελές τους έργο.

Κατά την Οθωμανοκρατία η συντεχνία αποτελούσε θεσμό οργανωμένο πάνω στα απομεινάρια προηγούμενων εργατικών σχημάτων (των βυζαντινών συστημάτων) και πάνω στις αρχές των ανατολικών αδελφοτήτων των αχίδων. Αποτελούσε βασική παραγωγική μονάδα που έπαιζε παρ' όλα αυτά πολλαπλούς ρόλους στην κοινότητα. Η κάλυψη των αναγκών της κοινότητας, η διατήρηση των μονο-

πωλίων, και η συνέχιση της παράδοσης αποτελούσαν βασικούς λόγους της ύπαρξής της. Τις συντεχνίες (ή ισνάφια από το αραβικό *esnaf*) στελέχωναν οι σταθερά εγκατεστημένοι τεχνίτες των πόλεων, ενώ διακρίνονταν από τις συντροφίες (ή μπουλούκια) που αποτελούνταν από πλανόδιους τεχνίτες οι οποίοι δεν είχαν σταθερό χώρο εργασίας.

Οι διάφορες μορφές του θεσμού, οι τρόποι των ποικίλων οργανώσεών του, η δράση του και η σημαντική επαγγελματική και εμπορική του ανάπτυξη και εξάπλωση, αποτελούν ιδιαίτερα ευρύ θέμα, καθώς στάθηκε μια από τις χαρακτηριστικές εκδηλώσεις της ελληνικής προβιομηχανικής κοινωνίας. Επί Οθωμανοκρατίας ο όρος που είχε καθιερωθεί για τη συντεχνία ήταν σινάφι ή εσνάφι προερχόμενος από την αραβική λέξη *esnaf* που σημαίνει «είδος», «μέρος».

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 3

Ο Ιατρικός Σύλλογος
Ημαθίας
του Πρ. Ισακίδη
σελ. 4

Ο Εμπορικός Σύλλογος
Βέροιας
του Αν. Κοντογουλίδη
σελ. 7

Πληροφορίες για συλλόγους
μεταναστών στην Αμερική
από τη Βέροια, τη Νάουσα και
τη γύρω περιοχή
(Από τις αρχές μέχρι και το τρίτο
τέταρτο του 20ου αι.)
του δ. Αθ. Βουδούρη
σελ. 10

Οδοιπορικοί – Τουριστικοί
σύλλογοι στη Βέροια κατά το
α' μισό του 20ου αιώνα.(1877)
του Εμ. Ξυνάδα
σελ. 17

Σωματεία, Σύλλογοι, Συντεχνίες,
Ενώσεις, σύνδεσμοι της Ημαθίας
από την απελευθέρωση της
το 1912 μέχρι και το 1945
της Ολ. Μπέτσα
σελ. 22

Η συντεχνία
Οπωρολαχανοπωλών Βέροιας
του Στ. Κωνσταντούδη
σελ. 26

Το ισνάφι των μπαταντζίδων
του Π. Πυρινού
σελ. 28

Ζητήματα καθιέρωσης
επαγγελματικών αργιών
συντεχνιών της Βέροιας, στο
δεύτερο μισό του 19ου αιώνα
του δ. Αθ. Βουδούρη
σελ. 29

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΣΥΝΤΕΧΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΗΜΑΘΙΑ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΡΓΙΩΝ ΣΥΝΤΕΧΝΙΩΝ ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ, ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΙΣΟ ΤΟΥ 19^{ου} ΑΙΩΝΑ

Του δ. Αθανασίου Γ. Βουδούρη
Μέλους Δ.Σ. της Ε.Μ.Ι.Π.Η.

Οι συντεχνίες της Οθωμανικής περιόδου¹ αποτέλεσαν από τα τέλη, τουλάχιστον, του 16^{ου} αιώνα, οπότε συναντούμε και τις πρωιμότερες αναφορές για την ύπαρξη και λειτουργία τους, μέχρι και την οριστική τους κατάργηση (1910/12), βασικό παράγοντα της οικονομικής ζωής των κατοίκων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.² Η οργάνωση των αστών επαγγελματιών σε ομάδες, σύμφωνα με την επαγγελματική τους εξειδίκευση, αποτελεί ένα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της περιόδου, καθώς επηρέασε καθοριστικά πολλές από τις επιμέρους πτυχές της κοινωνικής και πολιτικής ζωής των οθωμανικών πόλεων και επαρχιών.

Πολλοί ερευνητές έχουν ασχοληθεί με ζητήματα που αφορούν πτυχές της εξέλιξης και πορείας των οθωμανικών συντεχνιών, εξετάζοντας παραμέτρους που αφορούν τόσο τις δομές και την εσωτερική τους οργάνωση, όσο και θέματα που σχετίζονται με διάφορους παράγοντες που καθόρισαν τη γενικότερη διαμόρφωση του συστήματος. Ειδικότερα, σε ότι αφορά στη λειτουργία του συστήματος στη Βέροια, ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα αποδεικνύεται η μεταπτυχιακή εργασία της Πηνελόπης Φωτεινού με τίτλο «Η αγορά της Βέροιας, συντεχνιακές καταγραφές 1699 – 1708», μέσα από την οποία αντλούμε σημαντικές πληροφορίες για τις συντεχνίες της πόλης στα τέλη του 17^{ου} και τις αρχές του 18^{ου} αιώνα.³ Επίσης, αξιόλογες πληροφορίες για την εμπορική δραστηριότητα της Βέροιας διασώζονται στο *seyahatnâme* του Τούρκου περιηγητή Εβλιγιά Τσελεμπή, ο οποίος μας παρουσιάζει μια εικόνα της Βέροιας στα μέσα του 17^{ου} αιώνα.⁴

Η οργάνωση των επαγγελματιών και η οικονομική άνθιση της Βέροιας, ήδη από τα μέσα του 17^{ου} αιώνα, όπως μπορούμε να συμπεράνουμε από την ύπαρξη αρκετών

εργαστηρίων και καταστημάτων, με επίκεντρο της οικονομικής ζωής την οθωμανική αγορά (μπεζεστένι) της πόλης,⁵ μας επιτρέπει να συμπεράνουμε ότι ήδη από πολύ νωρίς αναπτύχθηκαν στην περιοχή ευνοϊκές συνθήκες άνθισης του συντεχνιακού συστήματος.

Όπως προκύπτει από το οθωμανικό ιεροδικαστικό αρχείο της Βέροιας, η σύνθεση των συντεχνιών, τουλάχιστον στα τέλη του 17^{ου} και στις αρχές του 18^{ου} αιώνα, υπήρξε μικτή. Μέλη διαφόρων συντεχνιών προέρχονταν τόσο από τη μουσουλμανική, όσο και από τη χριστιανική ή την εβραϊκή κοινότητα της πόλης.⁶ Εντούτοις, η εικόνα αυτή, αρκετά χρόνια αργότερα, στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα, παρουσιάζεται, μέσα από το αρχείο της «Ελληνικής ορθόδοξης κοινότητας» της Βέροιας, διαφοροποιημένη, καθώς εντοπίζονται συντεχνίες, μέλη των οποίων υπήρξαν μόνο χριστιανοί. Το γεγονός αυτό οφείλεται, σε κάποιο βαθμό, στις γενικότερες πολιτικές εξελίξεις της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας του δεύτερου μισού του 19^{ου} αιώνα, ύστερα από την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων του Τανζιμάτ. Εντούτοις, το ζήτημα θα πρέπει να διερευνηθεί συστηματικότερα και σε ευρύτερη κλίμακα, προκειμένου να είμαστε σε θέση να κατανοήσουμε καλύτερα τις διάφορες εξελίξεις του συστήματος.

Στο παρόν δημοσίευμα θα επιχειρήσουμε να ασχοληθούμε με ορισμένα ζητήματα που σχετίζονται με την προσπάθεια καθιέρωσης επαγγελματικών αργιών χριστιανικών συντεχνιών της Βέροιας, στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα, αξιοποιώντας πληροφορίες οι οποίες προέρχονται από κώδικες της ελληνικής κοινότητας της πόλης.

Στα τέλη του 1862 (20 Νοεμβρίου 1862) η συντεχνία των χριστιανών Παζιργιάνιδων (εμπόρων) της Βέροιας,⁷ αποφάσισε να καθιερώσει ως ημέρες υποχρεωτικής επαγγελματικής αργίας τις Δεσποτικές και Θεομητορικές γιορτές του χρόνου.⁸ Επίσης, η συντεχνία αποφάσισε να θεσπίσει και είκοσι εννέα ημέρες προαιρετικής επαγγελματικής αργίας των μελών της, οι οποίες καταγράφονται αναλυτικά στη σχετική απόφαση.⁹

1 Συνήθως οι συντεχνίες της περιόδου εμφανίζονται με τον όρο «ισνάφια» ή «σινάφια», καθώς και με διάφορες άλλες παραλλαγές (συνάφια, ιζνάφια, συναφείες, κ.ά.). Ο όρος προέρχεται από την αράβικη λέξη «esnaf».

2 Βλ. ενδεικτικά Σπύρος Ασδραχάς (επιμ.), *Η οικονομική δομή των Βαλκανικών χωρών (15^{ος} – 19^{ος} αι.)*, Αθήνα 1979.

3 Πηνελόπη Φωτεινού, *Η αγορά της Βέροιας. Συντεχνιακές καταγραφές 1699–1708*, Ρέθυμνο 1999 (Ανέκδοτη μεταπτυχιακή εργασία στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης).

4 Βασίλης Δημητριάδης, *Η Κεντρική και Δυτική Μακεδονία κατά τον Εβλιγιά Τσελεμπή*, Θεσσαλονίκη 1973, 249 – 268.

5 Αθανάσιος Γ. Βουδούρης, «Η οθωμανική αγορά (μπεζεστένι) της Βέροιας, μέσα από μια απεικόνιση στο τέμενος του Μενδρεσέ», *Χρονικά Ιστορίας και Πολιτισμού Ν. Ημαθίας (Ε.Μ.Ι.Π.Η.)* 11 (Οκτώβριος – Δεκέμβριος 2010) 6 – 8.

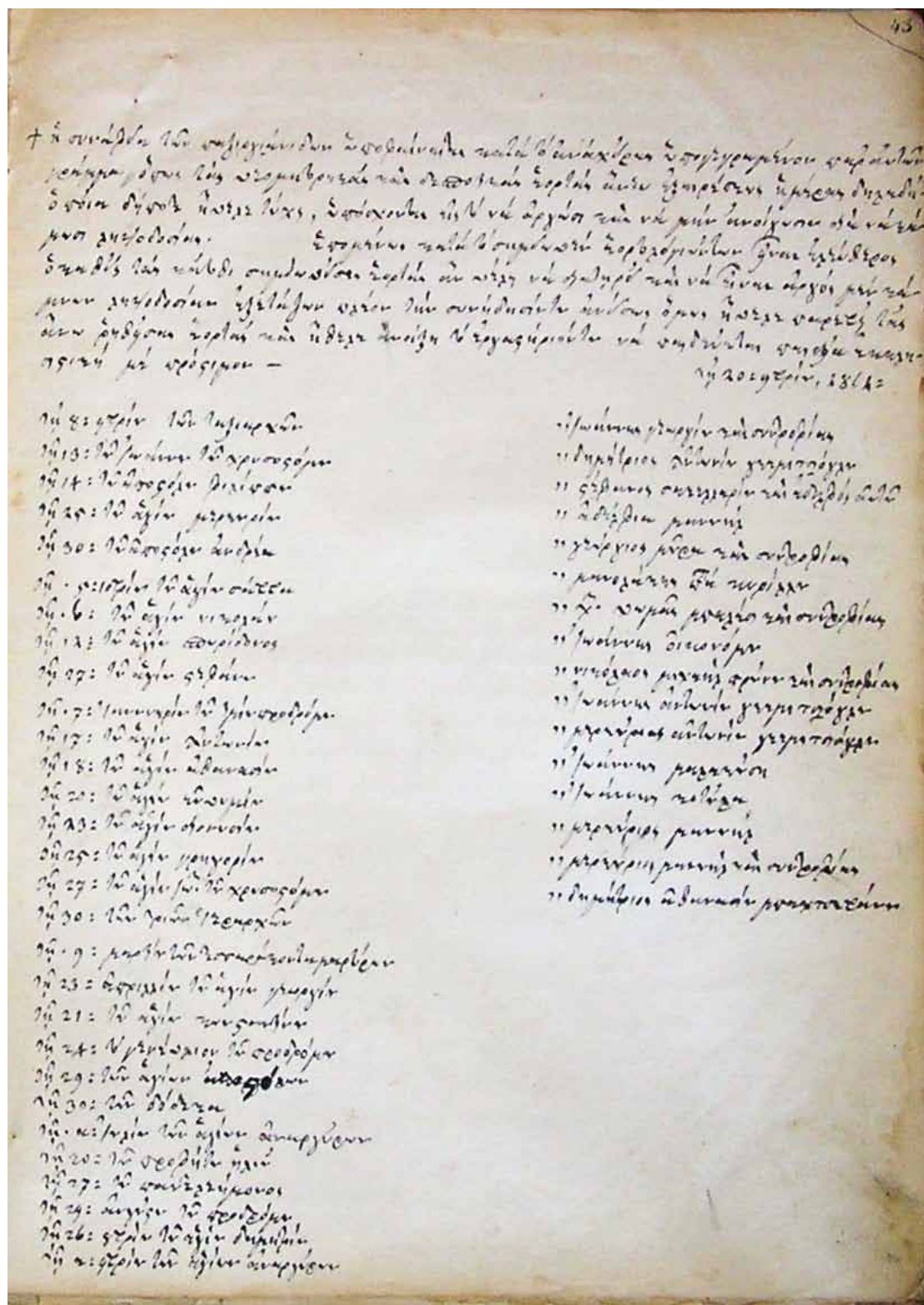
6 Φωτεινού, *Η αγορά της Βέροιας*, ό.π., 30 – 39.

7 Παζιργιάνης ή μπαζιργιάνης = έμπορος (τουρκ. bazirgân)

8 Πρόκειται για τις εορτές που είναι αφιερωμένες στον Χριστό (Δεσποτικές) και στην Παναγία (Θεομητορικές).

9 Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Ημαθίας (Γ.Α.Κ. Ν.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΣΥΝΤΕΧΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΗΜΑΘΙΑ

Την περίοδο αυτή η συντεχνία των χριστιανών Παζιργιανίδων αποτελούνταν από δέκα τέσσερα μέλη. Η απόφαση για καθιέρωση επαγγελματικών αργιών πάρθηκε από τα μέλη της συντεχνίας, χωρίς να υπάρχει (τουλάχιστον όπως μπορούμε να συμπεράνουμε μέσα από τις διαθέσιμες πηγές) οποιασδήποτε μορφής εξωτερικός παρεμβατισμός. Επιπρόσθετα, η απόφαση αυτή προέβλεπε την επιβολή εκκλησιαστικού επιτιμίου και χρηματικού προστίμου σε όποιο από τα μέλη της συντεχνίας παρέβαινε την τήρηση των υποχρεωτικών αργιών, ενώ αντίθετα η τήρηση των προαιρετικών αργιών αποφασίστηκε να αφεθεί στην ελεύθερη βούληση και επιλογή των μελών, Ημαθίας – ΑΒΕ 112, α/α 1), Κώδιξ Μητροπόλεως Βεροίας α) Προικοσύμφωνα από 1862 έως 1877 β) Θεωρήσεις λογαριασμών εκκλησιών, 43.

σύμφωνα με το «κριτήριο της συνείδησης» του καθενός.

Με βάση την απόφαση αυτή της συντεχνίας των Παζιργιανίδων της Βέροιας μπορούμε να συμπεράνουμε ότι την περίοδο αυτή (1862) τα μέλη των χριστιανικών συντεχνιών της πόλης απολάμβαναν, σε αρκετά μεγάλο βαθμό, σχετική διοικητική ελευθερία, καθώς μπορούσαν να προβούν, χωρίς εξωτερικούς παρεμβατισμούς, σε λήψη σχετικών με τη λειτουργία τους αποφάσεων. Επιπρόσθετα, δινόταν η δυνατότητα επιβολής προστίμων και επιτιμίων σε μέλη των συντεχνιών που θα επιχειρούσαν να παραβούν ειλημμένες αποφάσεις.

Μερικά χρόνια αργότερα, στις αρχές της δεκαετίας του 1890, εντοπίζεται, σε κώδικα της ελληνικής κοινότητας της Βέροιας, μία ακόμη προσπάθεια καθιέρωσης επαγγελματικών αργιών, η οποία αφορούσε στο σύνολο των συντεχνιών των χριστιανών της πόλης. Η περίπτωση αυτή παρουσιάζει ορισμένες βασικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με την προηγούμενη απόφαση των Παζιργιανίδων, καθώς η προσπάθεια θέσπισης επαγγελματικών αργιών δεν προκλήθηκε με τη βούληση των μελών των συντεχνιών αλλά λόγω «ηθικής βλάβης και ολεθρίας εκπτώσεως του θρησκευτικού αισθήματος» των χριστιανών κατοίκων της Βέροιας, οι οποίοι, όπως αναφέρεται σε πρακτικό της «Γενικής Συνελεύσεως και Δημογεροντίας», υπέβαλαν σχε-

τική αίτηση προς την κοινότητα, προκειμένου να επιληφθεί του ζητήματος.

Στις 8 Σεπτεμβρίου 1891, συνήλθαν στην ιερά μητρόπολη της Βέροιας τα μέλη της «Γενικής Συνελεύσεως των Πολιτών» και εκπρόσωποι των συντεχνιών της πόλης, υπό την προεδρεία του αρχιερατικού επιτρόπου αρχιμανδρίτη Παναρέτου, προκειμένου να συζητήσουν ζητήματα που αφορούσαν στη λειτουργία των επαγγελματικών καταστημάτων και εργαστηρίων της πόλης, κατά τις Κυριακές και Δεσποτικές εορτές του χρόνου.¹⁰

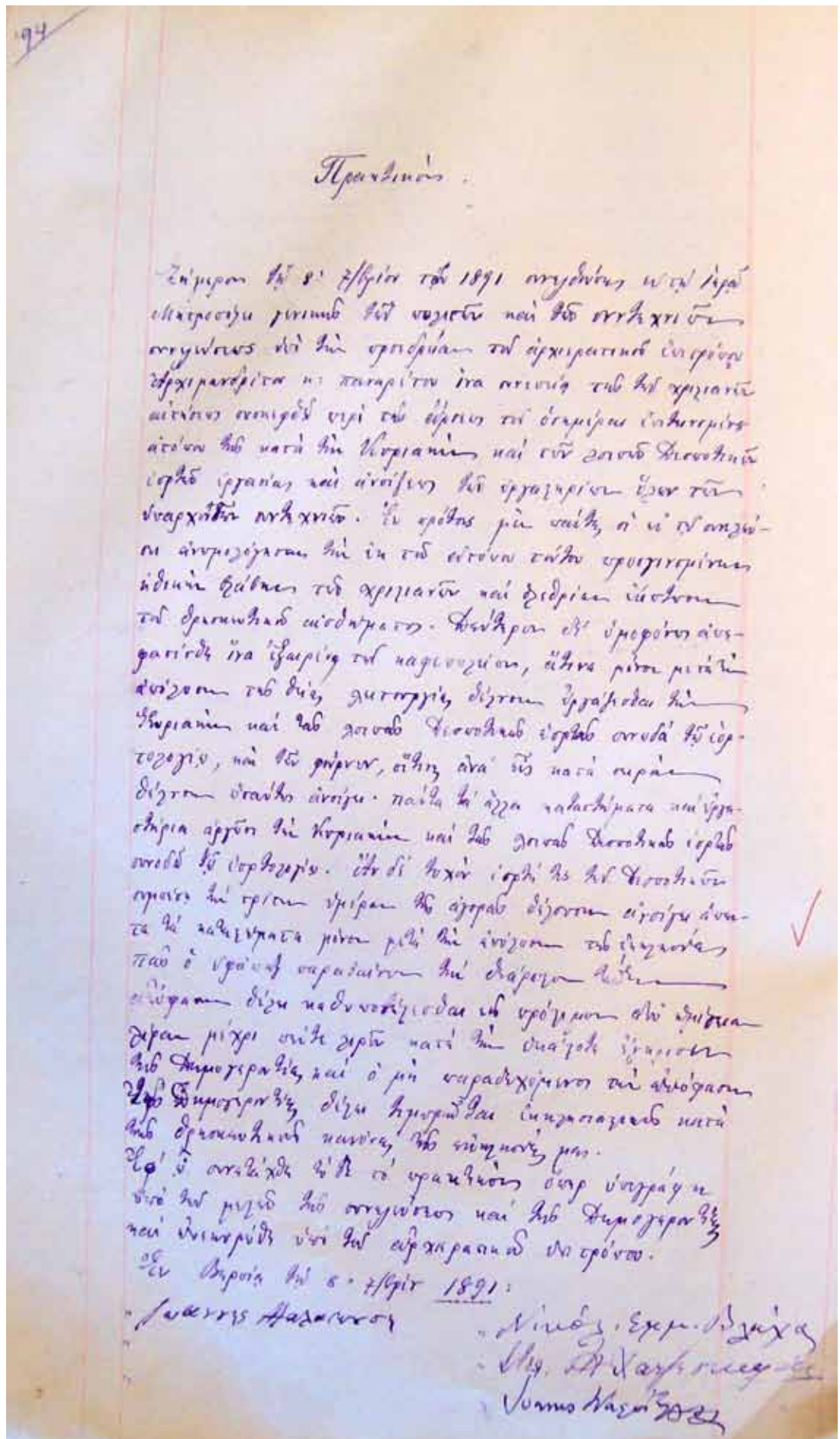
10 Αρχείο Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας (Α.Ι.Μ.Β.Ν.Κ.), Κώδιξ Γ Πρακτικά Δημογεροντίας αντιπροσωπείας και Γενικών Συνελεύσεων, εν οίς και συμβόλαια και διαζύγια (1863 – 1892), 94.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΣΥΝΤΕΧΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΗΜΑΘΙΑ

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης αποφασίστηκε να καθιερωθούν ως ημέρες αργίας, για όλα τα εμπορικά καταστήματα και τα εργαστήρια των χριστιανών επαγγελματιών της Βέροιας, οι Κυριακές και οι Δεσποτικές εορτές του έτους. Εξαιρέση αποτελούσαν μόνο οι ιδιοκτήτες καφενείων, οι οποίοι ορίστηκε ότι θα μπορούσαν να λειτουργούν τα καταστήματά τους και κατά τις ημέρες των αργιών, μετά από το τέλος της Θείας Λειτουργίας, καθώς και οι φουρνάρηδες της πόλης, στους οποίους δόθηκε η δυνατότητα να εφαρμόζουν (κατά τις ημέρες των αργιών) ένα είδος «εφημερίας» των καταστημάτων τους, ακολουθώντας αλυσιδωτό κυλιόμενο πρόγραμμα, σύμφωνα με το οποίο είχε το δικαίωμα να λειτουργεί σε κάθε Κυριακή και Δεσποτική εορτή ένα μόνο κατάστημα (φουρνάρικο) της πόλης.

Με την απόφαση αυτή ορίστηκαν, ακόμη, και ορισμένες ποινές προς τους επαγγελματίες που δεν θα συμμορφώνονταν με τις διατάξεις και θα λειτουργούσαν τα καταστήματα και εργαστήριά τους σε ημέρες αργίας. Συγκεκριμένα, αποφασίστηκε η επιβολή προστίμου, το οποίο θα κυμαινόταν από μισή έως πέντε λίρες Τουρκίας, καθώς επίσης και η επιβολή εκκλησιαστικού επιτίμιου, σύμφωνα με τους κανόνες της εκκλησίας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, επίσης, παρουσιάζει η απόφαση για μη εφαρμογή της τήρησης επαγγελματικής αργίας (από όλους τους επαγγελματίες της πόλης), σε περίπτωση που κάποια Δεσποτική εορτή συνέπιπτε κατά την Τρίτη ημέρα της εβδομάδας. Στην περίπτωση αυτή δινόταν στους επαγγελματίες το δικαίωμα της ελεύθερης λειτουργίας των καταστημάτων και εργαστηρίων τους, μετά από το τέλος της Θείας Λειτουργίας. Το γεγονός αυτό μας επιτρέπει να συμπεράνουμε ότι η Τρίτη, ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1890, αποτελούσε ημέρα που ήταν αφιερωμένη σε εμπορικές συναλλαγές των κατοίκων της επαρχίας της Βέροιας, γεγονός που εξακολουθεί

να διατηρείται μέχρι και σήμερα (μετά από 120 σχεδόν χρόνια), καθώς κατά την Τρίτη ημέρα πραγματοποιείται η «λαϊκή αγορά» (παζάρι) της Βέροιας.

Η απόφαση αυτή υπογράφηκε από τέσσερα μέλη της Γενικής Συνελεύσεως και της Δημογεροντίας της Βέροιας και επικυρώθηκε από τον αρχιερατικό επίτροπο αρ-

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΣΥΝΤΕΧΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΗΜΑΘΙΑ

Καφενείο της ύστερης Οθωμανικής περιόδου στη Βέροια
(Ξενοδοχείο Όλυμπος, 1912)

χιμανδρίτη Πανάρετο. Το γεγονός αυτό φανερώνει την προσπάθεια των κοινοτικών παραγόντων της πόλης για έλεγχο και παρεμβασμό στις εμπορικές δραστηριότητες των επαγγελματιών της Βέροιας, κάτι που επιχειρήθηκε να επιτευχθεί μέσα από την εφαρμογή κανόνων και διατάξεων που θα προσλάμβαναν συνολικό και κοινοτικό χαρακτήρα.

Κλείνοντας, θα μπορούσαμε να καταλήξουμε στα εξής βασικά συμπεράσματα: Οι συντεχνίες της Βέροιας, κατά τη διάρκεια του δεύτερου μισού του 19^{ου} αιώνα παρουσιάζουν ορισμένες (σημαντικές) διαφοροποιήσεις, σε σχέση με παλαιότερες περιόδους, καθώς εντοπίζονται πληροφορίες οι οποίες παρουσιάζουν τη λειτουργία επαγγελματικών συντεχνιών, μέλη των οποίων υπήρξαν επαγγελματίες με κοινή θρησκευτική ταυτότητα. Το γεγονός αυτό θα πρέπει να διερευνηθεί ευρύτερα στο πλαίσιο του γενικότερου πολιτικού κλίματος της περιόδου, σε συνάρτηση με τις σημαντικές εξελίξεις που επήλθαν με την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων του Τανζιμάτ.

Οι χριστιανικές συντεχνίες της πόλης παρουσιάζουν, επίσης, κατά την περίοδο αυτή (β' μισό 19^{ου} αι.) ορισμένες διαφοροποιήσεις, αναφορικά (κυρίως) με ζητήματα της εσωτερικής τους λειτουργίας. Στις αρχές της δεκαετίας του 1860 παρατηρείται σχετική διοικητική ελευθερία των συντεχνιών της πόλης, ενώ μερικά χρόνια αργότερα, στις αρχές της δεκαετίας του 1890, επιχειρείται η υποτίμηση του αυτοδιοικητικού χαρακτήρα των συντεχνιών, γεγονός που πιστοποιείται από την προσπάθεια για παρεμβασμό στη λειτουργία τους από μέρους της χριστιανικής κοινότητας και των θεσμικών οργάνων της.

Λεπτομερέστερη και συστηματικότερη εξέταση των πηγών και πληροφοριών που σώζονται τόσο στα οθωμανικά όσο και στα ελληνικά αρχεία της περιόδου θα μπορούσε, ασφαλώς, να μας δώσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία και εξέλιξη του συστήματος, κάτι που ευχόμαστε μελλοντικά να πραγματοποιηθεί.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΣΥΝΤΕΧΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΗΜΑΘΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ¹

Α'

Απόφαση της συντεχνίας των Παζιργιάνιδων για καθιέρωση επαγγελματικών αργιών (20 Νοεμβρίου 1862)

Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Ημαθίας (Γ.Α.Κ. Ν. Ημαθίας – ΑΒΕ 112, α/α 1), Κώδιξ Μητροπόλεως Βεροίας α) Προικοσύμφωνα από 1862 έως 1877 β) Θεωρήσεις λογαριασμών εκκλησιών, 43.

† η συνάφεια των παζιργιάνιδων υποφαίνεται κατά τό ανά χείρας υπογεγραμμένον παρ' αυτών γράμμα όπως τας θεομητορικές και δεσποτικές εορτάς άνευ εξαίρεσεως ημέρας δηλαδή οποία δήποτε ήθελε τύχη, υπόσχονται εις το να αργώσι και να μην ανοίγωσιν διά να κάμωσι ληψοδοσίας. Επομένως κατά το σημειωθέν εορτολόγιών των είναι ελεύθερος ο καθείς τας κάτωθι σημειωθείσας εορτάς αν θέλη να διατηρεί και να είναι αργός μεν κάμνων ληψοδοσίαν εξετάζων πλέον την συνήδησίν του αν ίσως όμως ήθελε παρεβή τας άνω ρηθείσας εορτάς και ήθελε ανοίξη το εργαστήριόν του να παιδεύεται παιδεία εκκλησιαστική με πρόστιμον –

Τη 20 9βρίου 1862:

τη 8: 9βρίου των ταξιάρχων
τη 13: του Ιωάννου του Χρυσοστόμου
τη 14: του αποστόλου Φιλίππου
τη 25: του αγίου Μερκουρίου
τη 30: του αποστόλου Ανδρέα
τη 5: 10βρίου του αγίου Σάββα
τη 6: του αγίου Νικολάου
τη 12: του αγίου Σπυρίδωνος
τη 27: του αγίου Στεφάνου
τη 7: Ιανουαρίου του Τιμίου Προδρόμου
τη 17: του αγίου Αντωνίου
τη 18: του αγίου Αθανασίου
τη 20: του αγίου Ευθυμίου
τη 23: του αγίου Διονυσίου
τη 25: του αγίου Γρηγορίου
τη 27: του αγίου Ιω. του Χρυσοστόμου
τη 30: των τριών Ιεραρχών
τη 9: μαρτίου των τεσσαράκοντα μαρτύρων
τη 23: απριλλίου του αγίου γεωργίου
τη 21: του αγίου κωνσταντίνου
τη 24: το γενέθλιον του προδρόμου
τη 29: των αγίων αποστόλων
τη 30: των δώδεκα
τη α: Ιουλίου των αγίων αναργύρων
τη 20: του προφήτου ηλίου
τη 27: του παντελεήμονος
τη 29: αυγούστου του προδρόμου
τη 26: 8βρίου του αγίου δημητρίου
τη α: 9βρίου των αγίων αναργύρων

(ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΣ)

Ιωάννης γεωργίου και συντροφίας
Δημήτριος Αντωνίου μεμιτσιόγλου
Στέφανος σακελλαρίου και αδερφός αυτού
Αδέλφια μανουήλ
Γεώργιος μούρα καί συντροφίας
Ιωάννης οικονόμου
Νικόλαος μιχαήλ πρώτου και συντροφίας
Ιωάννης αντωνίου γεμιτσιόγλου
Μερκούριος αντωνίου γεμιτσιόγλου
Ιωάννης μαλακούση
Ιωάννης κοτούλα
Μερκούριος μανουήλ
Μερκούριος μανουήλ και συντροφίας
Δημήτριος αθανασίου μπαχτσεβάνη

Β'

Απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των Πολιτών και της Δημογεροντίας της Βέροιας για καθιέρωση επαγγελματικών αργιών (8 Σεπτεμβρίου 1891)

Α.Ι.Μ.Β.Ν.Κ., Κώδιξ Γ Πρακτικά Δημογεροντίας αντιπροσωπείας και Γενικών Συνελεύσεων, έν οίς καί συμβόλαια καί διαζύγια (1863 – 1892), 94.

Πρακτικόν

Σήμερον τη 8^η 7/βρίου του 1891 συνελθούσης εν τη Ιερά Μητροπόλει γενικής των πολιτών και των συντεχνιών συνελεύσεως υπό την προεδρείαν του αρχιερατικού επιτρόπου Αρχιμανδρίτου κ. Παναρέτου ίνα συνεπεία της των χριστιανών αιτήσεως συσκεφθή περί της ευρέσεως του οσημέραι επιτεινομένου ατόπου της κατά την Κυριακήν και των λοιπών Δεσποτικών εορτών εργασίας και ανοίξεως των εργαστηρίων όλων των υπαρχουσών συντεχνιών. Έν πρώτοις μεν πάντες οι εν τη συνελεύσει ανωμολόγησαν την εκ του ατόπου τούτου προσγινομένην ηθικήν βλάβην των χριστιανών και ολεθρίαν έκπτωσιν του θρησκευτικού αισθήματος. Δεύτερον δε ομοφώνως απεφασίσθη ίνα εξαίρηνει των καφεπωλείων, άτινα μόνον μετά την απόλυσην της θείας λειτουργίας θέλουσιν εργάζεσθαι την Κυριακήν και τας λοιπάς Δεσποτικές εορτάς συνωδά τω εορτολογίω, και των φούρνων, οίτινες ανά εις κατά σειράν θέλουσιν ωσαύτως ανοίγει. Πάντα τα άλλα καταστήματα και εργαστήρια αργώσι την Κυριακήν και τας λοιπάς Δεσποτικές εορτάς συνωδά τω εορτολογίω. Αν δε τυχόν εορτή τις των Δεσποτικών συμπέση την τρίτην ημέραν της αγοράς θέλουσιν ανοίγει άπαντα τα καταστήματα μόνον μετά την απόλυσην της εκκλησίας. Πας ο εφάπαξ παραβαίνων την θεάρεστον ταύτην απόφασην θέλει καθυποβάλεσθαι εις πρόστιμον από ημίσεια λίραν μέχρι πέντε λιρών κατά την εκάστοτε έγκρισιν της Δημογεροντίας και ο μη παραδεχόμενος την απόφασην της Δημογεροντίας θέλει τιμωρείσθαι εκκλησιαστικώς κατά τους θρησκευτικούς κανόνας της εκκλησίας μας.

Εφ' ω συνετάχθη το δε το πρακτικόν όπερ υπεγράφη υπό των μελών της συνελεύσεως και της Δημογεροντίας και επεκυρώθη υπό του αρχιερατικού επιτρόπου.

Εν Βεροία τη 8 7/βρίου 1891:

Ιωάννης Μαλακούση
Νικόλ. Εμμ. Βλάχος
Στεφ. Μ. Χατζηνικολάκης
Ιωάννης Καμπίτογλους

¹ Τα κείμενα δημοσιεύονται χωρίς ορθογραφικές ή συντακτικές επεμβάσεις, στο μονοτονικό σύστημα.